

คำนำ

แบบฝึกทักษะวิชาคณิตศาสตร์เพิ่มเติม (ค 32201) เรื่องฟังก์ชันลอการิทึม ได้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนการสอน วิชาคณิตศาสตร์เพิ่มเติม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 7 ชุด ประกอบด้วย

ชุดที่ 1 ความหมายของฟังก์ชันลอการิทึม

ชุดที่ 2 สมบัติของลอการิทึม

ชุดที่ 3 กราฟของฟังก์ชันลอการิทึม

ชุดที่ 4 ลอการิทึมสามัญ

ชุดที่ 5 แอนติลอการิทึม

ชุดที่ 6 การเปลี่ยนฐานของลอการิทึม

ชุดที่ 7 สมการเอกซ์โพเนนเชียลและสมการลอการิทึม

แบบฝึกทักษะชุดนี้ เป็นชุดที่ 3 กราฟของฟังก์ชันลอการิทึม ประกอบด้วย ใบความรู้และแบบฝึกทักษะ ให้นักเรียนได้ศึกษาและฝึกทักษะ เพื่อพัฒนาการ คิดคำนวณอย่างมีเหตุผล มีเนื้อหาที่เรียงจากง่ายไปหายากเหมาะสมกับนักเรียน และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้

คำแนะนำ

แบบฝึกทักษะชุดนี้ นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง
ก่อนที่จะศึกษาและเรียนรู้ นักเรียนควรทำตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้
2. ศึกษาใบความรู้และทำกิจกรรมในรูปแบบฝึกทักษะ
3. ฝึกทักษะการคิดคำนวณ โดยเชื่อมโยงแนวคิด
จากใบความรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อเรียนจบเรื่องนี้แล้ว นักเรียนสามารถ

1. เขียนกราฟของฟังก์ชันลอการิทึมได้
2. บอกได้ว่ากราฟของฟังก์ชันลอการิทึมเป็นฟังก์ชันเพิ่มหรือฟังก์ชันลด

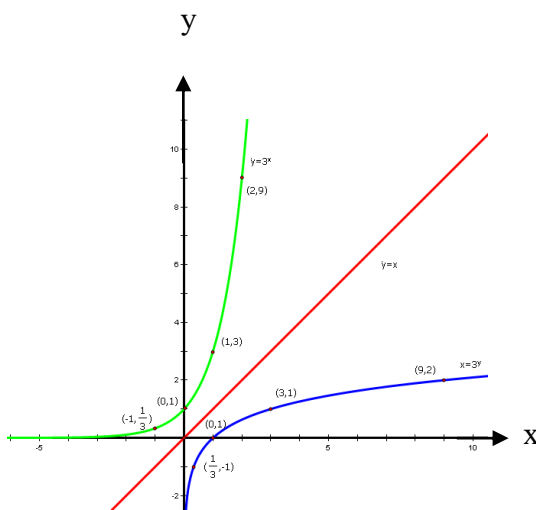
ใบความรู้ เรื่อง กราฟของฟังก์ชันลอการิทึม

เนื่องจากฟังก์ชันลอการิทึม เป็นอินเวอร์สของฟังก์ชันเอกซ์โพเนนเชียล ดังนั้น กราฟของฟังก์ชันลอการิทึม จึงสมมาตรกับกราฟของฟังก์ชันเอกซ์โพเนนเชียล เมื่อเทียบกับ เส้นตรง $y=x$ เพราะฉะนั้น กราฟของ $y = \log_a x$ ได้จากการสะท้อนกราฟของ $y = a^x$ ข้ามเส้นตรง $y=x$ นั่นคือ จากสมการ $y = \log_a x, x > 0, a > 0, a \neq 1$ จึงสามารถแบ่ง a ได้ 2 กรณี คือ $a > 0$ และ $0 < a < 1$ เมื่อนำมาเขียนกราฟได้ดังนี้

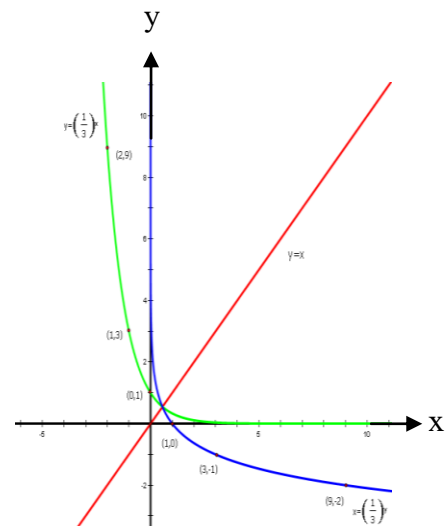
วิธีเขียนกราฟ $y = \log_a x$ เมื่อ $a > 0$ และ $a \neq 1$

1. เขียนกราฟของฟังก์ชันเอกซ์โพเนนเชียลก่อน นั่นคือ เปลี่ยน $y = \log_a x$ เป็น $y = a^x$
2. ใช้กระดาษลอกลาย ลอกรูปกราฟ $y = a^x$ แล้วตากเส้นตรง $y = x$
3. พับกระดาษลอกลายตรงเส้นตรง $y = x$ แล้วสะท้อนข้ามเส้นตรงมาอยู่ก้านหนึ่งของเส้นตรง $y = x$

กรณีที่ 1 $a > 1$

กรณีที่ 2 $0 < a < 1$

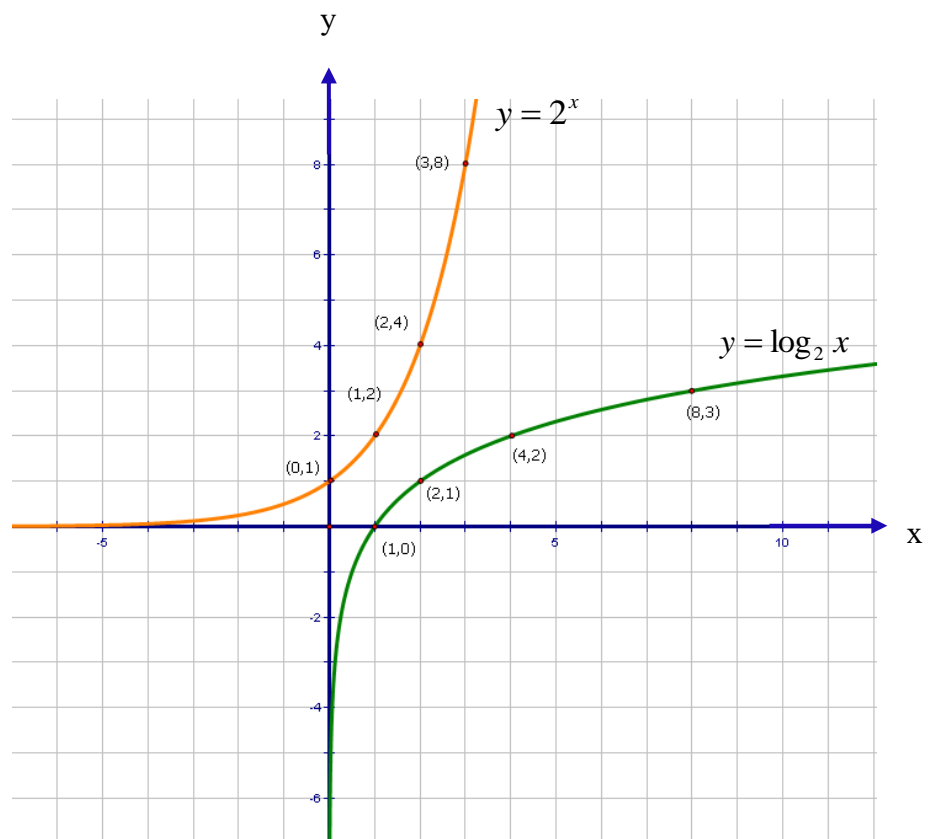
ตัวอย่างที่ 1 จงเขียนกราฟของสมการต่อไปนี้ลงบนแกนพิกัดฉากเดียวกัน

$$y = 2^x \text{ กับ } y = \log_2 x$$

วิธีทำ

x	0	1	2	3
$y = 2^x$	1	2	4	8

x	1	2	4	8
$y = \log_2 x$	0	1	2	3

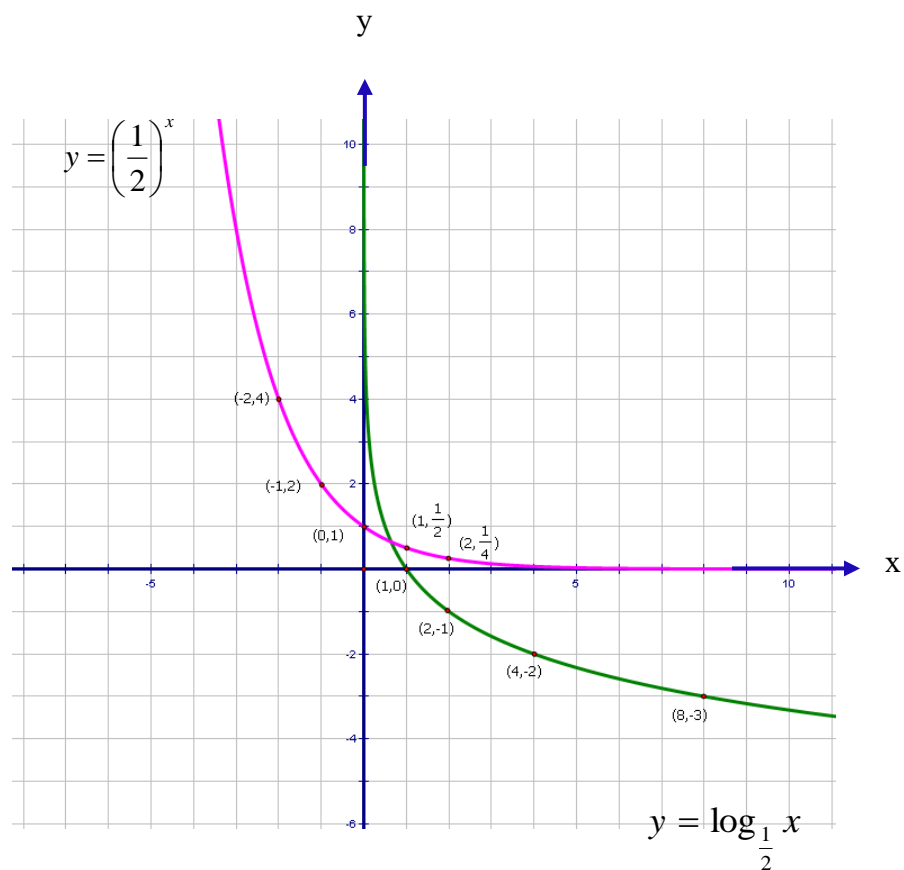
ตัวอย่างที่ 2 จงเขียนกราฟของสมการต่อไปนี้ลงบนแกนพิกัดฉากเดียวกัน

$$y = \left(\frac{1}{2}\right)^x \text{ และ } y = \log_{\frac{1}{2}} x$$

วิธีทำ

x	0	1	2	3
$y = \left(\frac{1}{2}\right)^x$	1	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{8}$

x	1	2	4	8
$y = \log_{\frac{1}{2}} x$	0	-1	-2	-3

แบบฝึกทักษะที่ 3.1

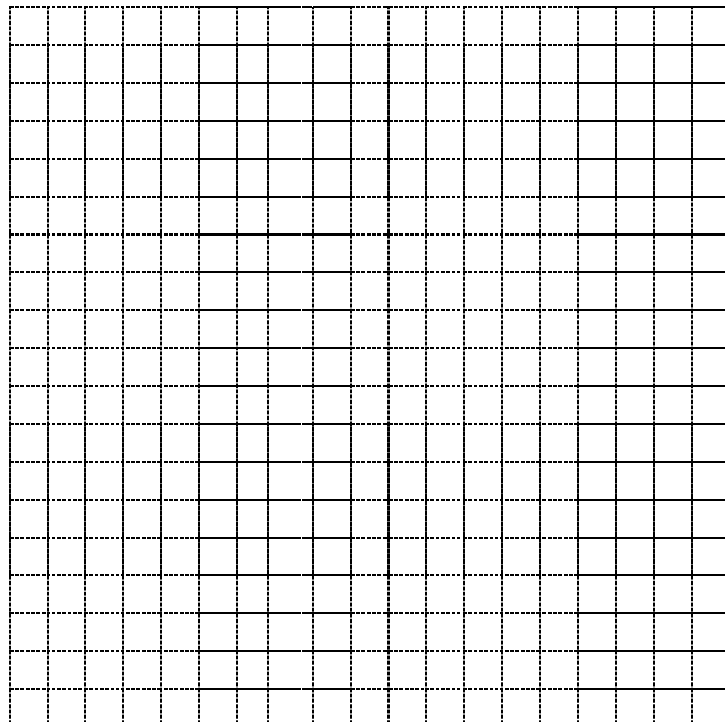
เรื่อง การเขียนกราฟของลอการิทึม

คำชี้แจง จงเขียนกราฟของลอการิทึมต่อไปนี้ (ข้อละ 5 คะแนน)

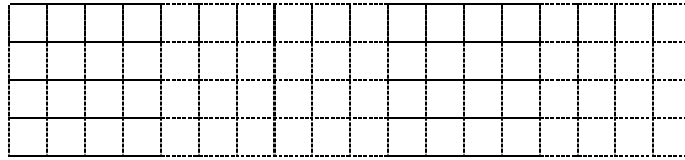
1. $y = \log_3 x^{-1}$

วิธีทำ เปลี่ยน $y = \log_3 x^{-1}$ ให้อยู่ในรูป .....

x					
y					

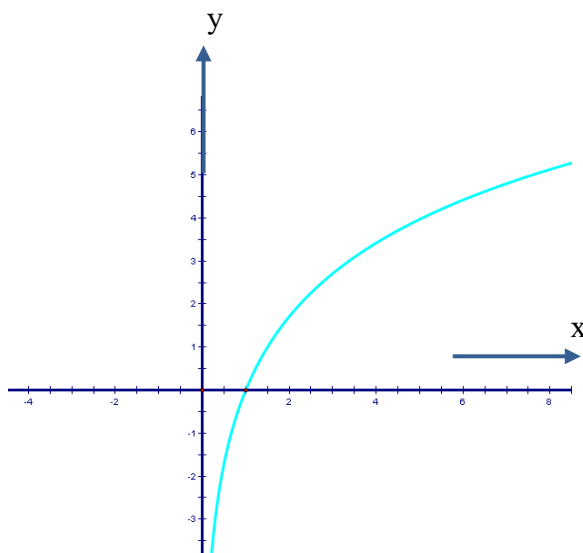
ใบความรู้

เรื่อง ลักษณะกราฟของ $y = \log_a x$

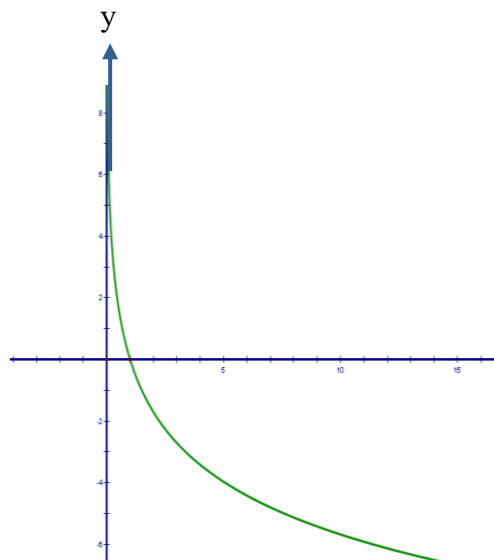
ข้อสรุปเกี่ยวกับลักษณะของกราฟ $y = \log_a x$ เมื่อ $a > 0$ และ $a \neq 1$

- 1) กราฟจะตัดแกน x ที่จุด $(1,0)$ เสมอ
- 2) กราฟจะอยู่ทางขวาของแกน y เสมอ และไม่ตัดแกน y
- 3) กรณี $a > 1$ จะได้ว่าค่าของ x เพิ่มขึ้น ค่าของ y จะเพิ่มขึ้นตาม
ถ้าค่าของ x ลดลง ค่าของ y จะลดลงตาม
นั่นคือ ถ้า $a > 1$, $y = \log_a x$ จะเป็นฟังก์ชันเพิ่ม
- 4) กรณี $0 < a < 1$ จะได้ว่าค่าของ x เพิ่มขึ้น ค่าของ y จะมีค่าลดลง
ถ้าค่าของ x ลดลง ค่าของ y จะเพิ่มขึ้น
นั่นคือ ถ้า $0 < a < 1$, $y = \log_a x$ จะเป็นฟังก์ชันลด
- 5) กราฟของ $y = \log_a x$ กับกราฟของ $y = \log_{\frac{1}{a}} x$ จะสมมาตรกันเมื่อเทียบกับ
แกน x

กรณีที่ 1 $a > 1$

กรณีที่ 2 $0 < a < 1$

เป็นฟังก์ชันเพิ่ม

เป็นฟังก์ชันลด

ตัวอย่าง จงพิจารณาว่าฟังก์ชันต่อไปนี้ เป็นฟังก์ชันเพิ่มหรือฟังก์ชันลด

1. $y = \log_5 x$

พิจารณาค่า x และ y ที่สอดคล้องกับสมการ

x	$\frac{1}{25}$	$\frac{1}{5}$	1	5	25
y	-2	-1	0	1	2

เมื่อสังเกตจากค่าในตาราง จะพบว่า ถ้าค่า x เพิ่มขึ้น แล้วค่า y จะเพิ่มขึ้น
ในทำนองเดียวกัน ถ้าค่า x ลดลง แล้วค่า y ก็จะลดลงด้วย

สรุปว่า $y = \log_5 x$ เป็นฟังก์ชันเพิ่ม

2. $y = \log_{\frac{2}{3}} x$

พิจารณาค่า x และ y ที่สอดคล้องกับสมการ

x	$\frac{8}{27}$	$\frac{4}{9}$	$\frac{2}{3}$	1	$\frac{3}{2}$
y	3	2	1	0	-1

เมื่อสังเกตจากค่าในตาราง จะพบว่า ถ้าค่า x เพิ่มขึ้น แต่ค่า y จะลดลง
ในทางกลับกัน ถ้าค่า x ลดลง แต่ค่า y จะเพิ่มขึ้น

สรุปว่า $y = \log_{\frac{2}{3}} x$ เป็นฟังก์ชันลด

3. $y = \log_2(-x)$

จากนิยามของลอการิทึม จะหาค่าของ $\log$ ได้ ก็ต่อเมื่อเป็น $\log$ ของ
จำนวนจริงบวกเท่านั้น ดังนั้นจากสมการ $-x > 0$ แล้ว $x < 0$

พิจารณาค่า $\log_2(-x)$ และ y ที่สอดคล้องกับสมการ

x	$-\frac{1}{2}$	-1	-2	-4	-8
y	-1	0	1	2	3

เมื่อสังเกตจากค่าในตาราง จะพบว่า ถ้าค่า x เพิ่มขึ้น แต่ค่า y จะ.....(ลดลง)

ในทางกลับกัน ถ้าค่า x ลดลง แต่ค่า y จะ..... (เพิ่มขึ้น)

แสดงว่า $y = \log_2(-x)$ เป็นฟังก์ชัน..... (ฟังก์ชันลด)

แบบฝึกทักษะที่ 3.2

เรื่อง กราฟของลอการิทึมที่เป็นฟังก์ชันเพิ่มหรือฟังก์ชันลด

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาฟังก์ชันต่อไปนี้เป็นฟังก์ชันเพิ่มหรือฟังก์ชันลด

1. $y = \log_3 x$ .....

2. $y = \log_{\frac{1}{3}} x$ .....

3. $y = \log_4(-x)$ .....

4. $y = \log_{\frac{1}{4}} x^{-1}$ .....

5. $y = \log_{\frac{7}{2}} x^{-1}$ .....

6. $y = -\log_5 x$ .....

7. $y = \log_3(-x)$ .....

8. $y = -\log_{\frac{1}{3}}(-x)$ .....

9. $y = \log_5(x+2)$ .....

10. $y = \log_3|x|$ .....

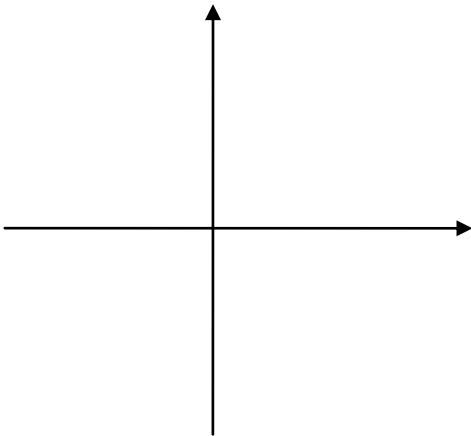

แบบฝึกทักษะที่ 3.3

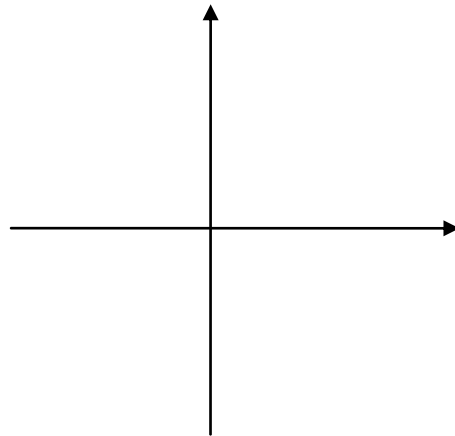
เรื่อง การเขียนกราฟของลอการิทึม

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนกราฟของลอการิทึมต่อไปนี้ และบอกด้วยว่าเป็นฟังก์ชันเพิ่มหรือฟังก์ชันลด

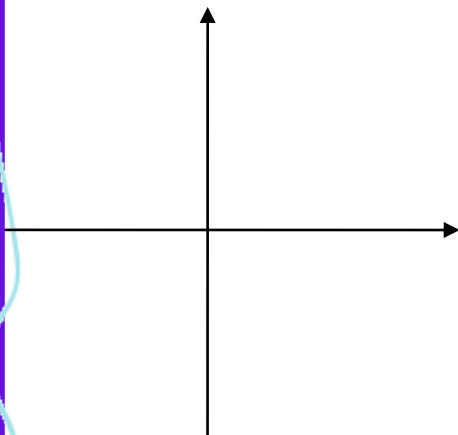
1. $y = \log_5 x$

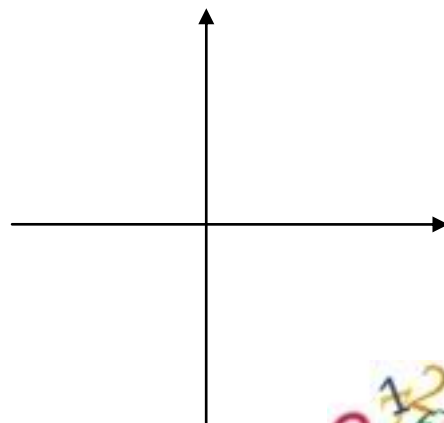
2. $y = \log_{\frac{1}{5}} x$

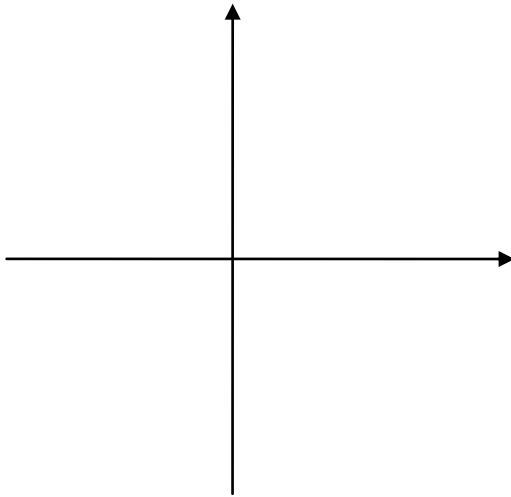
3. $y = \log_{\frac{1}{3}} x^{-1}$

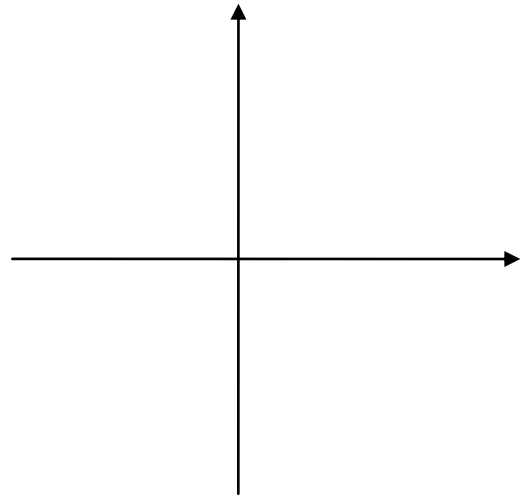
4. $y = \log_7 x^{-1}$

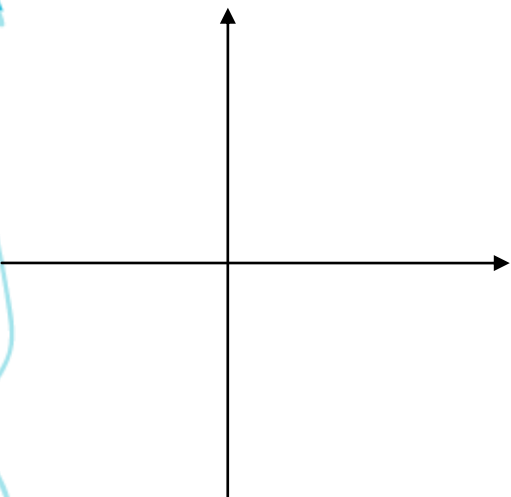
5. $y = -\log_2 x$

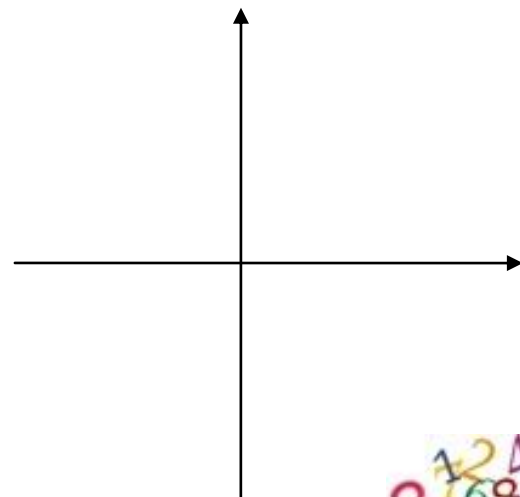
6. $y = \log_6(-x)$

1. $y = -\log_{\frac{1}{9}}(-x)$

8. $y = \log_3|x|$

เฉลย แบบฝึกทักษะที่ 3.1

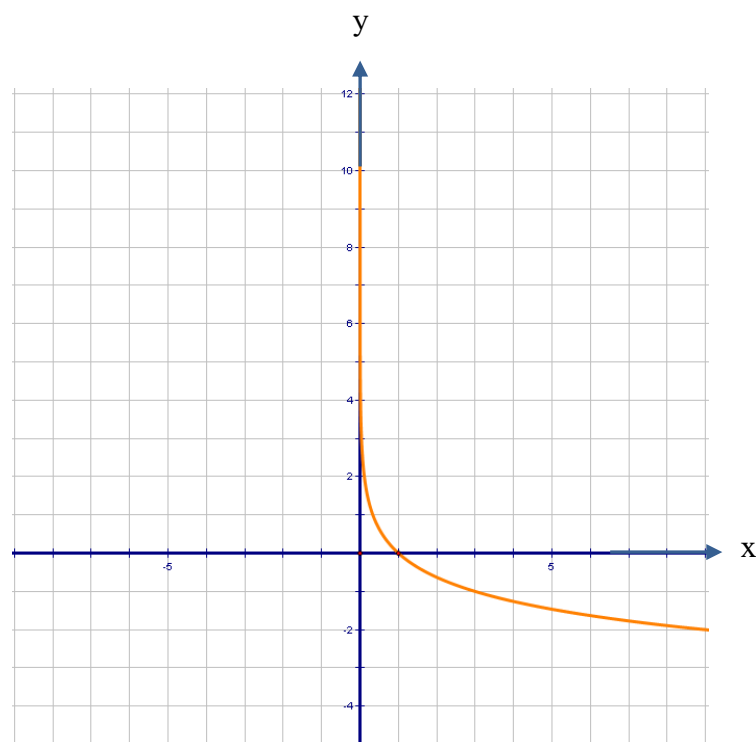
เรื่อง การเขียนกราฟของลอการิทึม

คำชี้แจง จงเขียนกราฟของลอการิทึมต่อไปนี้ (ข้อละ 5 คะแนน)

1. $y = \log_3 x^{-1}$

วิธีทำ เปลี่ยน $y = \log_3 x^{-1}$ ให้อยู่ในรูป $y = -\log_3 x$ .....

x	$\frac{1}{9}$	$\frac{1}{3}$	1	3	9
y	2	1	0	-1	-2

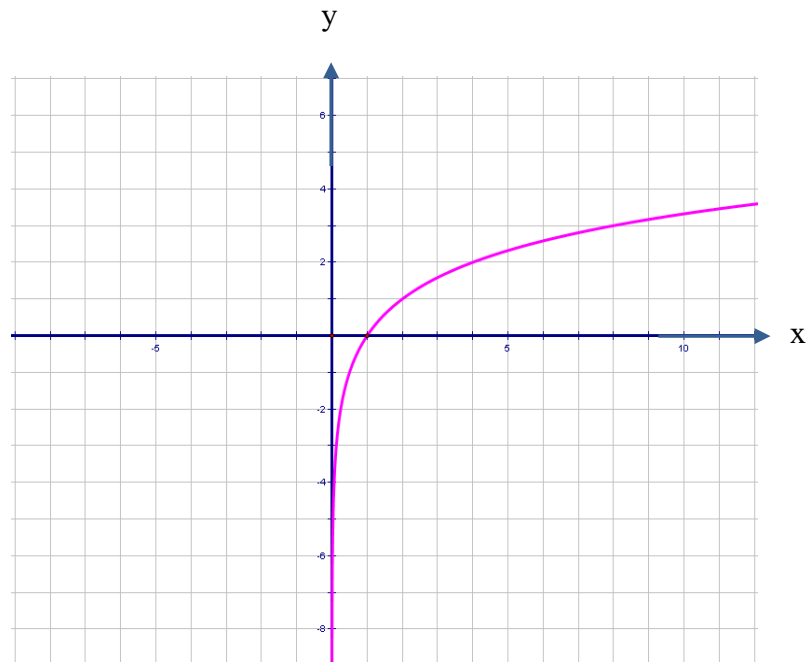
$$2. \quad y = \log_{\frac{1}{2}} x^{-1}$$

วิธีทำ เปลี่ยน $y = \log_{\frac{1}{2}} x^{-1}$

ให้อยู่ในรูป $y = \log_{\frac{1}{2}} \frac{1}{x}$

$$y = \log_2 x$$

x	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{2}$	1	2	4
y	-2	-1	0	1	2

เฉลยแบบฝึกทักษะที่ 3.2

เรื่อง กราฟของลอการิทึมที่เป็นฟังก์ชันเพิ่มหรือฟังก์ชันลด

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาฟังก์ชันต่อไปนี้เป็นฟังก์ชันเพิ่มหรือฟังก์ชันลด

1. $y = \log_3 x$ .....

2. $y = \log_{\frac{1}{3}} x$ .....

3. $y = \log_4(-x)$ .....

4. $y = \log_{\frac{1}{4}} x^{-1}$ .....

5. $y = \log_{\frac{7}{2}} x^{-1}$ .....

6. $y = -\log_5 x$ .....

7. $y = \log_3(-x)$ .....

8. $y = -\log_{\frac{1}{3}}(-x)$ .....

9. $y = \log_5(x+2)$ .....

10. $y = \log_3|x|$ .....

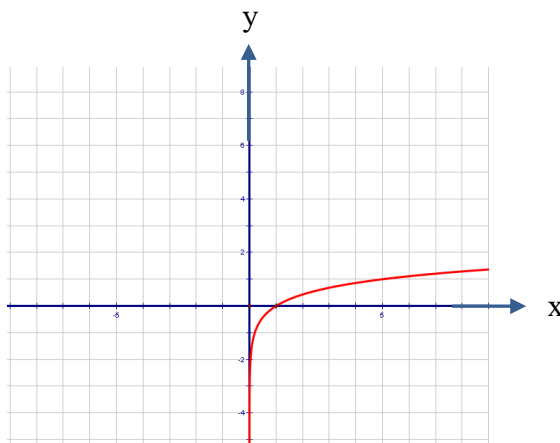

เฉลย แบบฝึกทักษะที่ 3.3

เรื่อง การเขียนกราฟของลอการิทึม

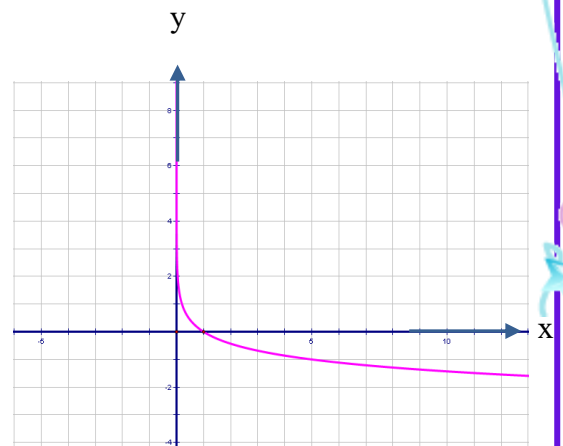
คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนกราฟของลอการิทึมต่อไปนี้ และบอกด้วยว่าเป็นฟังก์ชันเพิ่มหรือฟังก์ชันลด

1. $y = \log_5 x$

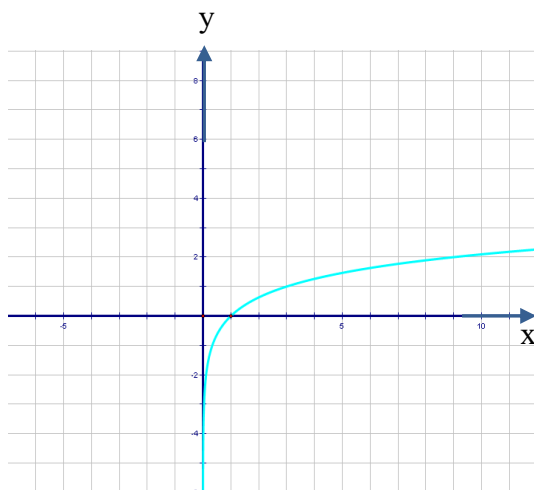
เป็นฟังก์ชันเพิ่ม

2. $y = \log_{\frac{1}{5}} x$

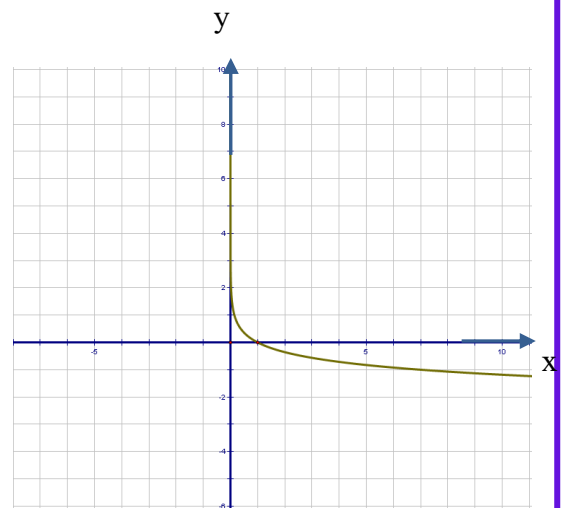
เป็นฟังก์ชันลด

3. $y = \log_{\frac{1}{3}} x^{-1}$

เป็นฟังก์ชันเพิ่ม

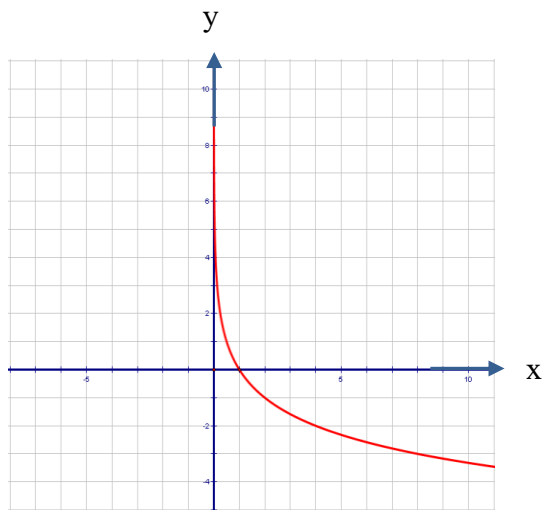
4. $y = \log_7 x^{-1}$

เป็นฟังก์ชันลด

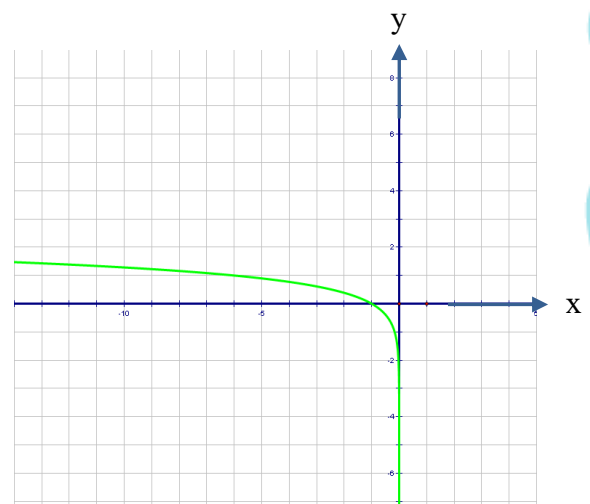

5. $y = -\log_2 x$

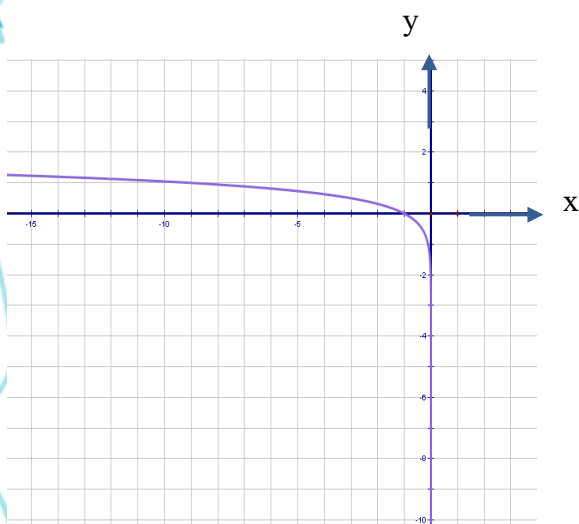
เป็นฟังก์ชันลด

6. $y = \log_6(-x)$

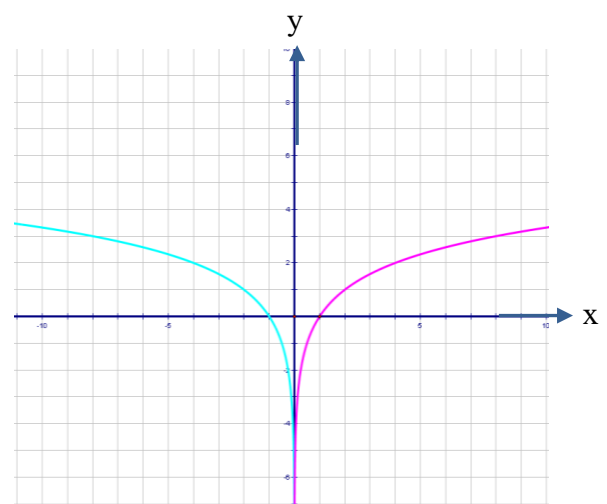

เป็นฟังก์ชันลด

7. $y = -\log_{\frac{1}{9}}(-x)$

8. $y = \log_3|x|$

เป็นฟังก์ชันลด

ไม่เป็นทั้งฟังก์ชันเพิ่มและฟังก์ชันลด

แบบทดสอบหลังเรียน

ชุดที่ 3 กราฟของฟังก์ชันลอการิทึม

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว แล้วทำเครื่องหมาย **X** ลงในกระดาษคำตอบ

1. $y = \log_3 x$ มีโดเมนและเรนจ์ของฟังก์ชันตรงกับข้อใด

1. $D_r = R^-$, $R_r = R$

2. $D_r = R^+$, $R_r = R$

3. $D_r = R$, $R_r = R^+$

4. $D_r = R^+$, $R_r = R^+$

2. $y = \log_5(-x)$ มีโดเมนและเรนจ์ของฟังก์ชันตรงกับข้อใด

1. $D_r = R^-$, $R_r = R$

2. $D_r = R^+$, $R_r = R^-$

3. $D_r = R$, $R_r = R^+$

4. $D_r = R^+$, $R_r = R^+$

3. ข้อใดต่อไปนี้สรุปถูกต้อง

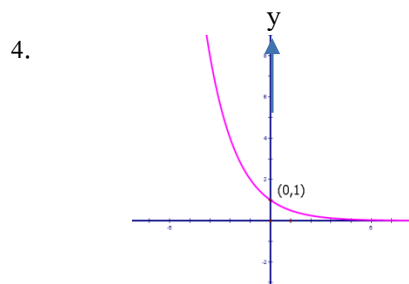
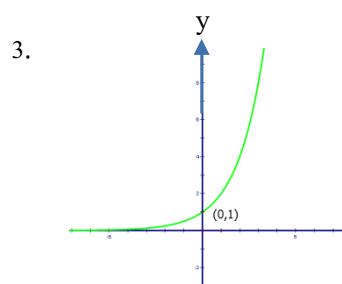
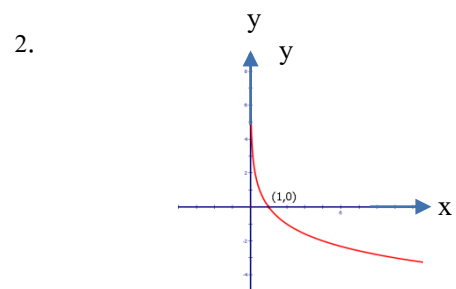
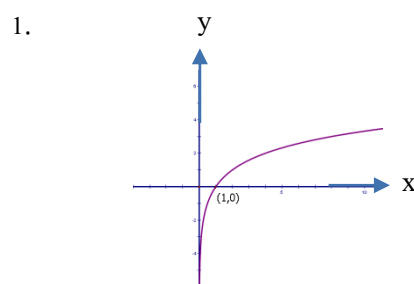
1. กราฟของ $y = \log_a x$ ผ่านจุด (0,1) เสมอ

2. $y = \log_a x$ จะเป็นฟังก์ชันเพิ่มเมื่อ $a > 0$

3. $y = \log_a x$ จะเป็นฟังก์ชันลดเมื่อ $0 < a < 1$

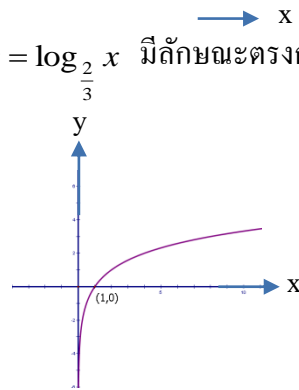
4. ไม่มีข้อใดถูกต้อง

4. กราฟของ $y = \log_{\frac{3}{2}} x$ มีลักษณะตรงกับข้อใด

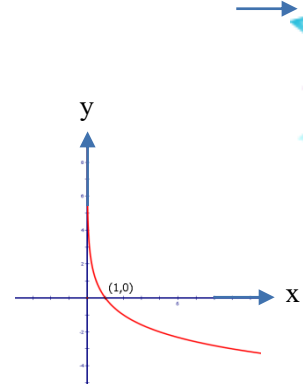

5. กราฟของ $y = \log_{\frac{2}{3}} x$ มีลักษณะตรงกับข้อใด

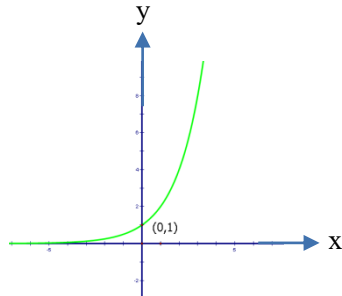
1.

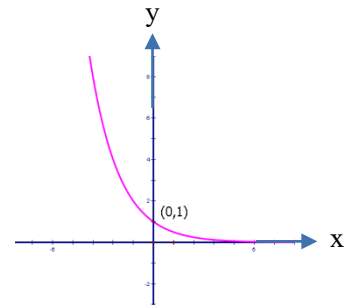
2.

3.

4.

6. $y = \log_{\frac{1}{5}} x$ เมื่อ $x > 0$ เป็นฟังก์ชันชนิดใด เพราะเหตุใด

1. ฟังก์ชันเพิ่ม เพราะ $0 < \frac{1}{5} < 1$
2. ฟังก์ชันเพิ่ม เพราะค่า x เพิ่มขึ้นแต่ค่า y ลดลง
3. ฟังก์ชันลด เพราะค่า x เพิ่มขึ้น ค่า y เพิ่มขึ้น
4. ฟังก์ชันลด เพราะ $0 < \frac{1}{5} < 1$

7. $y = \log_{\frac{5}{2}} x$ เมื่อ $x > 0$ เป็นฟังก์ชันชนิดใด เพราะเหตุใด

1. ฟังก์ชันลด เพราะ $\frac{5}{2} > 1$
2. ฟังก์ชันลด เพราะ x เพิ่มขึ้น y ลดลง
3. ฟังก์ชันเพิ่ม เพราะ $\frac{5}{2} > 1$
4. ฟังก์ชันเพิ่ม เพราะ x เพิ่มขึ้น y ลดลง

8. $y = \log_{\frac{1}{2}}(-x)$ เมื่อ $x < 0$ เป็นฟังก์ชันชนิดใด เพราะเหตุใด

1. ฟังก์ชันเพิ่ม เพราะ x เพิ่มขึ้น y เพิ่มขึ้น
2. ฟังก์ชันลด เพราะ $\frac{1}{2} < 1$
3. ฟังก์ชันลด เพราะ $x < 0$
4. ฟังก์ชันเพิ่ม เพราะ $x < 0$

9. สมการในข้อใดต่อไปนี้เป็นฟังก์ชันเพิ่ม

1. $y = \log_{\frac{3}{4}} x$
2. $y = \log_{\frac{4}{3}} x$
3. $y = -\log_3 x$
4. $y = \log_{\frac{4}{3}}(-x)$

10. สมการในข้อใดต่อไปนี้เป็นฟังก์ชันลด

1. $y = \log_{\frac{1}{5}} x^{-1}$
2. $y = -\log_{\frac{1}{2}} x$
3. $y = \log_{\frac{1}{3}}(-x)$
4. $y = \log_3 x^{-1}$

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

ชุดที่ 3 กราฟของฟังก์ชันลอการิทึม

1.	2
2.	1
3.	3
4.	1
5.	2
6.	4
7.	3
8.	1
9.	2
10.	4

